

EURÓPSKY PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument na schôdzu

A8-0060/2015

24.3.2015

***I
SPRÁVA

o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1215/2009, ktorým sa zavádzajú výnimočné obchodné opatrenia pre krajiny a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pristúpenia k Európskej únii a ktorým sa pozastavuje jeho uplatňovanie, pokiaľ ide o Bosnu a Hercegovinu
(COM(2014)0386 – C8-0039/2014 – 2014/0197(COD))

Výbor pre medzinárodný obchod

Spravodajca: Goffredo Maria Bettini

Označenie postupov

- * Konzultácia
- *** Súhlas
- ***I Riadny legislatívny postup (prvé čítanie)
- ***II Riadny legislatívny postup (druhé čítanie)
- ***III Riadny legislatívny postup (tretie čítanie)

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého v návrhu aktu.)

Pozmeňujúce návrhy k návrhu aktu

Pozmeňujúce návrhy Európskeho parlamentu v dvoch stĺpcoch

Vypustenia sa označujú ***hrubou kurzívou*** v ľavom stĺpci. Nahradenia sa označujú ***hrubou kurzívou*** v oboch stĺpcoch. Nový text sa označuje ***hrubou kurzívou*** v pravom stĺpci.

Prvý a druhý riadok záhlavia každého pozmeňujúceho návrhu vymedzujú príslušnú časť v návrhu aktu predloženého na prerokovanie. Ak sa pozmeňujúci návrh týka platného aktu, ktorý sa má návrhom aktu zmeniť, záhlavie navyše obsahuje tretí riadok uvádzajúci platný akt a štvrtý riadok uvádzajúci príslušné ustanovenie tohto aktu.

Pozmeňujúce návrhy Európskeho parlamentu v podobe konsolidovaného textu

Nové časti textov sa označujú ***hrubou kurzívou***. Vypustené časti textu sa označujú symbolom **■** alebo sa prečiarkujú (napríklad: „~~ABCD~~“). V prípade nahradenia sa nový text vyznačí ***hrubou kurzívou*** a nahradený text sa vymaže alebo sa prečiarkne.

Čisto technické zmeny, ktoré vykonávajú útvary s cieľom vypracovať konečný text, sa však nevyznačujú.

OBSAH

	strana
NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	5
DÔVODOVÁ SPRÁVA	13
STANOVISKO VÝBORU PRE ZAHRANIČNÉ VECI.....	17
POSTUP	22

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1215/2009, ktorým sa zavádzajú výnimočné obchodné opatrenia pre krajiny a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pristúpenia k Európskej únii a ktorým sa pozastavuje jeho uplatňovanie, pokiaľ ide o Bosnu a Hercegovinu (COM(2014)0386 – C8-0039/2014 – 2014/0197(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2014)0386),
  - so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 207 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C8-0039/2014),
  - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
  - so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre medzinárodný obchod a stanovisko Výboru pre zahraničné veci (A8-0060/2015),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
  2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh alebo ho nahradiť iným textom;
  3. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 2

Text predložený Komisiou

(2) V nariadení (ES) č. 1215/2009 sa nestanovuje žiadna možnosť dočasne pozastaviť udelenie výnimočných

Pozmeňujúci návrh

(2) V nariadení (ES) č. 1215/2009 sa nestanovuje žiadna možnosť dočasne pozastaviť udelenie výnimočných

obchodných opatrení v prípade vážneho a systematického porušovania základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu ich príjemcami. Je vhodné takúto možnosť zaviesť, aby bolo možné rýchlo konať v prípade, keď by v niektorej z krajín alebo území, ktoré sa zúčastňujú na procese stabilizácie a pridruženía Európskej únie alebo sú s týmto procesom spojené, dochádzalo k vážnemu a systematickému **porušovania** základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu.

obchodných opatrení v prípade vážneho a systematického porušovania základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu ich príjemcami. Je vhodné takúto možnosť zaviesť, aby bolo možné rýchlo konať v prípade, keď by v niektorej z krajín alebo **na niektorom** z území, ktoré sa zúčastňujú na procese stabilizácie a pridruženía Európskej únie alebo sú s týmto procesom spojené, dochádzalo k vážnemu a systematickému **porušovaniu** základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu. **Na dosiahnutie pokroku v prístupovom procese je potrebné dodržiavať zásady demokracie, zásady právneho štátu, ľudské práva a ochranu menšín.**

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh nariadenia Odôvodnenie 5

Text predložený Komisiou

(5) Od začiatku procesu stabilizácie a pridruženía sa uzatvorili dohody o stabilizácii a pridružení so všetkými dotknutými krajinami západného Balkánu s výnimkou Bosny a Hercegoviny a Kosova³. V **júni 2013 Rada poverila Komisiu začatím rokovaní** o dohode o stabilizácii a pridružení s Kosovom.

---

³ Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

Pozmeňujúci návrh

(5) Od začiatku procesu stabilizácie a pridruženía sa uzatvorili dohody o stabilizácii a pridružení so všetkými dotknutými krajinami západného Balkánu s výnimkou Bosny a Hercegoviny a Kosova³. V **máji 2014 boli ukončené rokovania** o dohode o stabilizácii a pridružení s Kosovom **a v júli 2014 bola dohoda parafovaná.**

---

³ Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh nariadenia Odôvodnenie 7

Text predložený Komisiou

(7) Bosna a Hercegovina však zatiaľ neakceptovala úpravu obchodných koncesíí udelených na základe dočasnej dohody na účely zohľadnenia preferenčného tradičného obchodu medzi Chorvátskom a Bosnou a Hercegovinou na základe Stredoeurópskej dohody o voľnom obchode (CEFTA). V prípade, že v čase prijatia tohto nariadenia nebude Európskou úniou a Bosnou a Hercegovinou podpísaná a predbežne vykonávaná dohoda o úprave obchodných koncesíí stanovených v dohode o stabilizácii a pridružení a v dočasnej dohode, preferencie udelené Bosne a Hercegovine by sa mali pozastaviť od 1. januára 2016. Keď Bosna a Hercegovina a Európska únia podpíšu a budú predbežne vykonávať dohodu o úprave obchodných koncesíí v dočasnej dohode, uvedené preferencie by sa mali opäť zaviesť.

Pozmeňujúci návrh

(7) Bosna a Hercegovina však zatiaľ neakceptovala úpravu obchodných koncesíí udelených na základe dočasnej dohody na účely zohľadnenia preferenčného tradičného obchodu medzi Chorvátskom a Bosnou a Hercegovinou na základe Stredoeurópskej dohody o voľnom obchode (CEFTA). V prípade, že v čase prijatia tohto nariadenia nebude Európskou úniou a Bosnou a Hercegovinou podpísaná a predbežne vykonávaná dohoda o úprave obchodných koncesíí stanovených v dohode o stabilizácii a pridružení a v dočasnej dohode, preferencie udelené Bosne a Hercegovine by sa mali pozastaviť od 1. januára 2016. Keď Bosna a Hercegovina a Európska únia podpíšu a budú predbežne vykonávať dohodu o úprave obchodných koncesíí v dočasnej dohode, uvedené preferencie by sa mali opäť zaviesť. ***Orgány Bosny a Hercegoviny a Komisia by mali zintenzívniť úsilie s cieľom nájsť pred 1. januárom 2016 a v súlade s dočasnou dohodou vzájomne prijateľné riešenie, najmä z hľadiska cezhraničného obchodu,***

Pozmeňujúci návrh 4

Návrh nariadenia Odôvodnenie 7 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(7a) Je potrebné zohľadniť neustály pokrok dotknutých krajín a území západného Balkánu v rámci úsilia

o členstvo v Európskej únii, ako aj pristúpenie Chorvátska k Únii, s čím súvisí potreba upraviť dočasnú dohodu s Bosnou a Hercegovinou. V tejto súvislosti je tiež potrebné zohľadniť jednoznačný záväzok Únie voči perspektíve Bosny a Hercegoviny v EÚ, ako sa uvádza v záveroch Rady pre zahraničné veci z 15. decembra 2014. V týchto záveroch sa zopakovalo, že je potrebné, aby politickí predstavitelia Bosny a Hercegoviny zakotvili reformy potrebné na začlenenie do EÚ do práce všetkých príslušných inštitúcií, a že treba zabezpečiť funkčnosť a efektívnosť na všetkých vládnych úrovniach, aby sa Bosna a Hercegovina mohla pripravovať na budúce členstvo v EÚ.

Pozmeňujúci návrh 5

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 7 b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(7b) Európska únia je nad'alej odhodlaná podporovať európsku perspektívu Bosny a Hercegoviny a od politických vodcov krajiny očakáva, že budú presadzovať reformy zamerané na podporu fungujúcich inštitúcií, ako aj na zabezpečenie rovnakých práv pre tri štátotvorné národy a všetkých občanov Bosny a Hercegoviny.

Pozmeňujúci návrh 6

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek – 1 (nový)

Nariadenie (ES) č. 1215/2009

Odôvodnenie 14 a (nové)

-1. Vkladá sa toto odôvodnenie:

„(14a) S cieľom umožniť riadny demokratický dohľad nad uplatňovaním tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o potrebné pozmeňujúce návrhy a technické úpravy príloh I a II na základe zmien číselných znakov KN a podpoložiek TARIC, pokiaľ ide o potrebné úpravy po udelení obchodných preferencií v rámci iných dohôd medzi Úniou a krajinami a územiaми, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a pokiaľ ide o pozastavenie výhod podľa tohto nariadenia v prípade nedodržania podmienky účinnej administratívnej spolupráce v záujme zabránenia podvodom, podmienky rešpektovania ľudských práv a zásad právneho štátu, ako aj podmienky účasti na účinných hospodárskych reformách a na regionálnej spolupráci.

Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov. Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov by Komisia mala zabezpečiť, aby sa príslušné dokumenty súčasne, vo vhodnom čase a vhodným spôsobom postúpili Európskemu parlamentu a Rade. Komisia by mala predložiť kompletne informácie a dokumentáciu o svojich stretnutiach s národnými expertmi v rámci svojej práce na príprave a vykonávaní delegovaných aktov. Z tohto dôvodu by Komisia mala zabezpečiť, aby bol Európsky parlament riadne zapojený, pričom by mala vychádzať z najlepších postupov založených na predchádzajúcich skúsenostiach v iných politických oblastiach s cieľom vytvoriť čo najlepšie podmienky pre budúcu kontrolu delegovaných aktov Európskym

parlamentom,“

Odôvodnenie

Nariadenie (ES) č. 1215/2009 bolo od svojho prijatia predmetom niekoľkých pozmeňujúcich návrhov. Používanie delegovaných aktov sa zaviedlo v nariadení č. 1336/2011, v ktorom však nebolo obsiahnuté odôvodnenie vysvetľujúce používanie delegovaných aktov. Spravodajca navrhuje, aby sa v ďalších prípadoch používali delegované akty, čím by sa zabezpečil riadny demokratický dohľad Komisie nad uplatňovaním základného nariadenia. Táto skutočnosť by sa mala jasne vymedziť v príslušnom odôvodnení, a to v súlade so spoločnou dohodou Parlamentu a Rady o používaní delegovaných aktov.

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh nariadenia

Článok 1 – bod 1 a (nový)

Nariadenie (ES) č. 1215/2009

Článok 2 – odsek 3

Platný text

3. V prípade, že krajina alebo územie nespĺňajú podmienky podľa **odsekov 1 alebo 2**, môže Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov úplne alebo čiastočne pozastaviť právo na výhody príslušnej krajiny alebo územia podľa tohto nariadenia. Uvedené vykonávacie akty sa **prijímajú** v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 8 ods. 4.

Pozmeňujúci návrh

(1a) V článku 2 sa odsek 3 mení takto:

3. V prípade, že krajina alebo územie nespĺňajú podmienky podľa **odseku 1 písm. a) alebo b)**, môže Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov úplne alebo čiastočne pozastaviť právo na výhody príslušnej krajiny alebo územia podľa tohto nariadenia. Uvedené vykonávacie akty sa **prijmú** v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 8 ods. 4.

Odôvodnenie

V pozmeňujúcom návrhu 6 spravodajca navrhuje uplatňovať postup na základe delegovaných aktov, ktorým by sa pozastavili preferencie v prípade nedodržania podmienky účinnej administratívnej spolupráce v záujme zabránenia podvodom, podmienky rešpektovania ľudských práv a zásad právneho štátu, ako aj podmienky účasti na účinných hospodárskych reformách a na regionálnej spolupráci. Preto sa článok 2 ods. 3 musí zmeniť tak, aby sa v týchto troch prípadoch vylúčilo používanie vykonávacích aktov.

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh nariadenia

Článok 1 – bod 1 b (nový)

Nariadenie (ES) č. 1215/2009

Článok 7 – písmeno c (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(1b) Do článku 7 sa vkladá toto písmeno:

c) úplné alebo čiastočné pozastavenie nároku dotknutej krajiny alebo územia na výhody podľa tohto nariadenia v prípade, že táto krajina alebo územie nedodržiava podmienky stanovené v článku 2 ods. 1 písm. c) a d) a v článku 2 ods. 2 tohto nariadenia.

Odôvodnenie

Spravodajca navrhuje uplatňovať postup na základe delegovaných aktov, ktorým by sa pozastavili preferencie v prípade nedodržania podmienky účinnej administratívnej spolupráce v záujme zabránenia podvodom, podmienky rešpektovania ľudských práv a zásad právneho štátu, ako aj podmienky účasti na účinných hospodárskych reformách a na regionálnej spolupráci. Spravodajca zastáva názor, že možnosti Komisie rozhodovať v týchto troch prípadoch sú príliš veľké a že je potrebná účasť spoluzákonodarcov. (Pozri tiež dôvodovú správu.)

Pozmeňujúci návrh 9

Návrh nariadenia

Článok 1 – bod 1 c (nový)

Nariadenie (ES) č. 1215/2009

Článok 10 – odsek 1 – uvádzacia veta

Platný text

Pozmeňujúci návrh

(1c) V článku 10 ods. 1 sa úvodná časť mení takto:

1. Ak Komisia zistí, že existuje dostatok dôkazov o podvode alebo o neposkytovaní administratívnej spolupráce, ako sa vyžaduje na overenie dôkazu o pôvode, alebo že sa vývoz do Spoločenstva podstatne zvýšil nad úroveň zvyčajnej výroby a vývozných kapacít, alebo že

1. Ak Komisia zistí, že existuje dostatok dôkazov o podvode alebo o neposkytovaní administratívnej spolupráce, ako sa vyžaduje na overenie dôkazu o pôvode, alebo že sa vývoz do Spoločenstva podstatne zvýšil nad úroveň zvyčajnej výroby a vývozných kapacít, alebo že

krajiny a územia uvedené v **článku 2** nedodržiavajú ustanovenia **článku 1 ods. 1**, môže prijať opatrenia na pozastavenie celých úprav stanovených v tomto nariadení alebo ich častí na obdobie troch mesiacov, ak pred tým:

krajiny a územia uvedené v **článku 1** nedodržiavajú ustanovenia **článku 2 ods. 1 písm. a) a b)**, môže prijať opatrenia na pozastavenie celých úprav stanovených v tomto nariadení alebo ich častí na obdobie troch mesiacov, ak pred tým:

Odôvodnenie

Vzhľadom na navrhované používanie delegovaných aktov na pozastavenie preferencií v prípade nedodržania podmienky účinnej administratívnej spolupráce v záujme predchádzania podvodom, ako aj podmienky dodržiavania ľudských práv a zásad právneho štátu zúčastnenou krajinou alebo územím by sa malo primerane zmeniť aj ochranné ustanovenie týkajúce sa dočasného pozastavenia preferencií prostredníctvom vykonávacích aktov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Kontext návrhu Komisie

Obchod medzi EÚ a krajinami západného Balkánu bol liberalizovaný prostredníctvom niekoľkých dohôd o stabilizácii a pridružení a v prípade Bosny a Hercegoviny prostredníctvom dočasnej dohody. Okrem toho Kosovo (s ktorým zatiaľ nie je podpísaná dohoda o stabilizácii a pridružení) a celému regiónu plynú výhody z autonómnych obchodných opatrení, ktoré EÚ udeľuje od roku 2000. Tieto jednostranné preferencie umožňujú neobmedzený bezcolný voľný prístup väčšiny výrobkov do EÚ. Na rozdiel od dohôd o stabilizácii a pridružení, v ktorých preferencie poskytujú jednotlivé strany, predstavujú autonómne obchodné opatrenia jednostranný preferenčný režim v prospech západného Balkánu. Rozsah liberalizácie taríf sa v rámci dohôd o stabilizácii a pridružení a preferencií poskytovaných podľa nariadenia (ES) č. 1215/2009 líši, najmä čo sa týka poľnohospodárskych výrobkov. Miera liberalizácie poľnohospodárskych výrobkov je v rámci režimu autonómnych obchodných opatrení väčšia ako v rámci režimu dohôd o stabilizácii a pridružení a dočasných dohôd.

V posudzovanom návrhu Komisia predkladá tri hlavné zmeny základného nariadenia (ES) č. 1215/2009:

1. Predĺženie súčasných preferencií do konca roku 2020

Zámery tohto predĺženia je poskytnúť prijímajúcim krajinám viac času na zosúladienie preferencií podľa základného nariadenia a preferencií v rámci režimov dohôd o stabilizácii a pridružení a dočasných dohôd.

2. Zavedenie tzv. doložky o ľudských právach do nariadenia o autonómnych obchodných opatreniach

Táto doložka umožňuje pozastaviť preferencie v prípade závažného a systémového porušovania základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu zo strany niektorej prijímajúcej krajiny.

3. Možné pozastavenie autonómnych obchodných opatrení pre Bosnu a Hercegovinu od 1. januára 2016

Od pristúpenia Chorvátska k EÚ 1. júla 2013 zatiaľ Bosna a Hercegovina nesúhlasila s úpravou dočasnej dohody tak, aby sa zohľadnil preferenčný tradičný obchod medzi Chorvátskom a Bosnou a Hercegovinou na základe Stredoeurópskej dohody o voľnom obchode (CEFTA), ktorá spájala tieto dve krajiny do 1. júla 2013. V dôsledku toho sa preferenčné kvóty dohodnuté v roku 2008 v dočasnej dohode platné pre 27 členských štátov EÚ teraz používajú v 28 členských štátoch (podľa poradia uplatnenia). Metodika, ktorú EÚ používa na zmenu svojich obchodných dohôd po svojom rozšírení, je stanovená podľa myšlienky tradičného obchodu medzi novým členom EÚ a krajinou, ktorá má obchodnú dohodu s EÚ. Všetky krajiny západného Balkánu, ktoré sú členmi dohody CEFTA, s výnimkou Bosny a Hercegoviny súhlasili s touto metodikou a uzavreli rokovania o zmene svojich dohôd s EÚ.

Ani po troch kolách rokovaní s Bosnou a Hercegovinou sa nepodarilo dosiahnuť žiadnu dohodu. Bosna a Hercegovina sa v rozpore s metodikou EÚ domnieva, že nemôže zvýšiť svoje preferencie na úroveň objemu tradičného obchodu. Podľa Bosny a Hercegoviny by to bolo možné len v prípade, že by jej EÚ ponúkla ďalšie koncesie.

Vzhľadom na túto bezvýhodiskovú situáciu a poškodenie obchodných záujmov EÚ Komisia navrhuje, aby predĺženie autonómnych obchodných opatrení pre Bosnu a Hercegovinu nebolo automatické, ale aby bolo podmienené súhlasom tejto krajiny s metodikou EÚ, pokiaľ ide o úpravu dočasnej dohody. Keď Bosna a Hercegovina odsúhlasí, podpíše a začne prechodne uplatňovať dohodu o úprave obchodných koncesií, obnovia sa aj preferencie pre Bosnu a Hercegovinu.

Podmienky nároku na preferencie

V základnom nariadení, najmä jeho článku 2 ods. 1, sa vymedzuje niekoľko podmienok nárokov na preferenčné dohody:

a) dodržanie vymedzenia pojmu „pôvodné výrobky“ podľa nariadenia (EHS) č. 2454/93;

b) povinnosť prijímajúcich krajín zdržať sa zavádzania nových ciel alebo poplatkov s rovnakým účinkom s ohľadom na produkty pochádzajúce z EÚ;

c) účasť prijemcov výhod na účinnej administratívnej spolupráci so Spoločenstvom, aby sa zabránilo riziku podvodu.

V zvažovanom návrhu Komisie sa zavádza štvrtá podmienka, tzv. doložka o ľudských právach. Nárok na preferenčné dohody tým podlieha aj ďalšej podmienke:

d) povinnosti prijemcov zdržať sa vážneho a systematického porušovania ľudských práv vrátane základných pracovných práv, základných zásad demokracie a právneho štátu.

V článku 2 ods. 2 základného nariadenia je obsiahnutá aj ďalšia podmienka nároku na preferencie, a to *pripravenosť prijímajúcich krajín zapojiť sa do účinných hospodárskych reforiem a do regionálnej spolupráce s ostatnými krajinami západného Balkánu, najmä zakladaním zón voľného obchodu.*

Podľa článku 2 ods. 3 základného nariadenia môže Komisia v prípade nesúlady s niektorou s podmienok uvedených vyššie prostredníctvom vykonávacích aktov prijatých v rámci postupu preskúmania pozastaviť (celkom alebo sčasti) nárok na preferenčné dohody.

Navrhované zmeny:

Delegované akty:

Jedným z hlavných záverov pozmeňujúcich návrhov spravodajcu je nahradiť používanie vykonávacích aktov delegovanými aktmi pri rozhodovaní o pozastavení preferencií v prípadoch nedodržania podmienok stanovených v **článku 2 ods. 1 písm. c) a d) a v článku 2 ods. 2**, t. j.:

Článok 2 ods. 1:

c) účasti príjemcov výhod na účinnej administratívnej spolupráci so Spoločenstvom, aby sa zabránilo riziku podvodu;

d) povinnosti krajín a území uvedených v článku 1 zdržať sa vážneho a systematického porušovania ľudských práv vrátane základných pracovných práv, základných zásad demokracie a právneho štátu (ktorú zavádza Komisia v zvažovanom návrhu).

Článok 2 ods. 2:

„pripravenosť prijímajúcich krajín zapojiť sa do účinných hospodárskych reforiem a do regionálnej spolupráce s ostatnými krajinami západného Balkánu, najmä zakladaním zón voľného obchodu.“

Pri rozhodovaní medzi použitím delegovaných aktov (článok 290 ZFEÚ) a vykonávacích aktov (článok 291 ZFEÚ) by mali spoluzákonodarcovia ako hlavné kritérium zohľadňovať **priestor na voľné uváženie Komisie**, najmä s ohľadom na **rozsah** príslušného **politického posudzovania**.

Spravodajca sa domnieva, že Komisia má pri rozhodovaní o pozastavení preferencií na základe dôvodov uvedených vyššie významný priestor na rozhodovanie, ktorý výrazne presahuje rámec jednoduchého vykonávania ustanovení základného aktu na základe objektívneho posúdenia, a to konkrétne z týchto dôvodov:

- presné kritériá na posúdenie toho, či sa dodržali podmienky uvedené vyššie, nie sú stanovené v základnom akte, a preto sa nevyhnutne spájajú so subjektívnym posudzovaním, čo je nad rámec jednoduchého vykonávania,
- podľa článku 2 ods. 3 rozsah pozastavenia nie je jasne vymedzený (preferencie sa pozastavia *celkom alebo sčasti*), pričom nie sú stanovené žiadne presné kritériá spôsobu určenia rozsahu pozastavenia,
- v článku 2 ods. 3 sa ďalej uvádza, že Komisia *môže* pozastaviť preferenčné dohody. Komisia sa teda môže rozhodnúť, že preferencie vôbec nepozastaví.

Spravodajca sa domnieva, že **kombinácia uvedených troch úvah vedie k veľmi významnému priestoru Komisie na voľné uváženie** pri rozhodovaní o pozastavení preferencií. Spája sa s tým subjektívne posudzovanie a presahujú sa hranice samotného vykonávania. **Takéto rozhodnutie by sa teda malo prijímať prostredníctvom delegovaných aktov, ktoré zabezpečujú riadny dohľad zo strany spoluzákonodarcov.**

Priestor na voľné uváženie v súvislosti s podmienkami stanovenými v ostatných ustanoveniach základného nariadenia je viac obmedzený, kritériá na posúdenie dodržiavania týchto podmienok sú oveľa objektívnejšie, ako je to v prípade podmienok stanovených v článku 2 ods. 1 písm. c) a d) a v článku 2 ods. 2. Spravodajca je preto spokojný, že v týchto prípadoch je prípustné používanie vykonávacích aktov.

Spravodajca navyše do základného nariadenia zavádza odôvodnenie vysvetľujúce používanie delegovaných aktov. Nariadenie (ES) č. 1215/2009 bolo od svojho prijatia predmetom

niekoľkých pozmeňujúcich návrhov. Používanie delegovaných aktov sa zaviedlo v nariadení č. 1336/2011, v ktorom však nebolo obsiahnuté odôvodnenie vysvetľujúce používanie delegovaných aktov. Spravodajca navrhuje, aby sa v ďalších prípadoch používali delegované akty, čím by sa zabezpečil riadny demokratický dohľad Komisie nad uplatňovaním základného nariadenia. Táto skutočnosť by sa mala jasne vymedziť v príslušnom odôvodnení, a to v súlade so spoločnou dohodou Parlamentu a Rady o používaní delegovaných aktov.

Ďalšie zmeny:

EÚ a Bosna a Hercegovina sú vyzvané, aby sa pokúsili dosiahnuť dohodu o úprave dočasnej dohody s EÚ po pristúpení Chorvátska, aby sa tak zabránilo pozastaveniu preferencií pre Bosnu a Hercegovinu k 1. januáru 2016.

Spravodajca považuje za potrebné opätovne poukázať na pokrok krajín západného Balkánu pri hlbšej integrácii s EÚ, ako aj na posledné závery Rady týkajúce sa Bosny a Hercegoviny.

Záver:

Základným cieľom pozmeňujúcich návrhov spravodajcu je potvrdiť skutočný a dôrazný záväzok EÚ voči budúcej európskej integrácii krajín a území, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a to prostredníctvom udelenia jednostranných obchodných preferencií. Európsky proces integrácie bol pre dotknuté krajiny nepochybne náročný, ukázal sa však ako najúčinnjší nástroj pre stabilitu tohto regiónu. Z tohto hľadiska sa takéto koncesie alebo ich možné pozastavenie musia chápať ako impulz na urýchlenie nastúpených politických a sociálno-hospodárskych reforiem zdôrazňovaných v Pakte pre rast, pričom sú rozhodujúce na to, aby mohli krajiny západného Balkánu splniť požiadavky kodanských kritérií a *acquis communautaire*. Spravodajca preto naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby upravila dočasnú dohodu podľa preferenčného obchodu s Chorvátskom po jeho vstupe do Európskej únie 1. júla 2013. Zároveň žiada strany, aby zohľadnili vzájomné záujmy tak, aby dosiahli uspokojivú dohodu pre členské štáty EÚ aj pre členov dohody CEFTA.

11.3.2015

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAHRANIČNÉ VECI

pre Výbor pre medzinárodný obchod

k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1215/2009, ktorým sa zavádzajú výnimočné obchodné opatrenia pre krajiny a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pristúpenia k Európskej únii a ktorým sa pozastavuje jeho uplatňovanie, pokiaľ ide o Bosnu a Hercegovinu (COM(2014)0386 – C8-0039/2014 – 2014/0197(COD))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Cristian Dan Preda

STRUČNÉ ODÔVODNENIE

Návrh Komisie predĺžiť autonómne obchodné opatrenia pre krajiny a územia západného Balkánu, ktoré sa zúčastňujú na procese stabilizácie a pridruženia, na ďalších päť rokov, teda do 31. decembra 2020, je potešiteľný. Tento preferenčný obchodný režim prispel k nárastu vývozu zo západného Balkánu do EÚ. EÚ bola v roku 2013 najväčším obchodným partnerom tohto regiónu z hľadiska dovozu (72,7 %), ako aj vývozu (81,8 %). Tieto obchodné preferencie podporujú spolu s existujúcimi bilaterálnymi dohodami hospodársku integráciu do EÚ, čím upevňujú politickú stabilitu a hospodársky pokrok v celom regióne. Tieto opatrenia by sa mali posudzovať aj v širšom kontexte našich politík týkajúcich sa krajín západného Balkánu – keďže našim hlavným cieľom je priblížiť ich k EÚ.

Cieľom návrhu Komisie je tiež vyplniť súčasnú medzeru v nariadení č. 1215/2009, spočívajúcu konkrétne v tom, že nariadenie neobsahuje doložku o ľudských právach, ktorá by umožnila pozastaviť obchodné preferencie v prípade porušovania základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu v niektorých z krajín či na niektorom z území zapojených do procesu stabilizácie a pridruženia. Táto myšlienka, ktorá predstavuje uplatňovanie článku 21 ods. 1 ZEÚ v praxi a zohľadnenie povinnosti začleňovať hľadisko ľudských práv do vonkajšej činnosti EÚ, si síce zaslúži uznanie, podľa názoru spravodajcu však znenie návrhu Komisie nie je úplne uspokojivé. Vhodnejšie by bolo pozitívne znenie takejto doložky v súlade s kodanskými kritériami. Navyše, ak by sa práh na aktiváciu tejto doložky nastavil príliš vysoko, doložka by mohla byť nepoužiteľná. Spravodajca by chcel zdôrazniť, že Európsky parlament, ktorý ako spoluzákonodarca a jedna zo zložiek rozpočtového orgánu zároveň zohráva dôležitú úlohu vo vzťahu k prístupujúcim krajinám, má právo v plnej miere uplatňovať svoje výsady pri prijímaní rozhodnutí týkajúcich sa pozastavenia obchodných preferencií. Zo širšej perspektívy sa spravodajca domnieva, že je potrebné sprehľadniť

a zjednotiť spôsob vypracúvania doložiek o ľudských právach v rámci autonómnych preferenčných obchodných režimov.

Komisia berie v svojom návrhu do úvahy skutočnosť, že Bosna a Hercegovina po pristúpení Chorvátska doteraz neakceptovala úpravu obchodných koncesíí udelených na základe dočasnej dohody s EÚ o obchode a obchodných záležitostiach. Ak sa do konca tohto roka v tejto otázke nedosiahne dohoda, preferencie poskytované Bosne a Hercegovine na základe tohto nariadenia by sa mohli od 1. januára 2016 pozastaviť.

Spravodajca by však chcel zdôrazniť, že pozastavenie obchodných preferencií v prípade Bosny a Hercegoviny by sa malo považovať za podnet na riešenie súčasnej nezhody s EÚ týkajúcej sa úpravy dočasnej dohody. Spravodajca dúfa, že nové orgány v Bosne a Hercegovine využijú pozitívny podnet, ktorým je prijatie nového prístupu EÚ k tejto krajine Radou pre zahraničné veci 15. decembra 2014 s cieľom riešiť aj túto otvorenú otázku.

POZMEŇUJÚCE NÁVRHY

Výbor pre zahraničné veci vyzýva Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorský výbor vzal do úvahy tieto pozmeňujúce návrhy:

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 2

Text predložený Komisiou

(2) V nariadení (ES) č. 1215/2009 sa nestanovuje žiadna možnosť dočasne pozastaviť udelenie výnimočných obchodných opatrení v prípade vážneho a systematického porušovania základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu ich príjemcami. Je vhodné takúto možnosť zaviesť, aby bolo možné rýchlo konať v prípade, keď by v niektorej z krajín alebo území, ktoré sa zúčastňujú na procese stabilizácie a pridruženía Európskej únie alebo sú s týmto procesom spojené, dochádzalo k vážnemu a systematickému porušovaniu základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu.

Pozmeňujúci návrh

(2) V nariadení (ES) č. 1215/2009 sa nestanovuje žiadna možnosť dočasne pozastaviť udelenie výnimočných obchodných opatrení v prípade porušovania základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu ich príjemcami. Je vhodné takúto možnosť zaviesť, aby bolo možné rýchlo konať v prípade, keď by v niektorej z krajín alebo **na niektorom** z území, ktoré sa zúčastňujú na procese stabilizácie a pridruženía Európskej únie alebo sú s týmto procesom spojené, dochádzalo k porušovaniu základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu. **Na dosiahnutie pokroku v prístupovom procese je potrebné dodržiavať demokratické zásady, zásady právneho**

Odôvodnenie

Kedže krajiny, ktoré sa usilujú o členstvo v EÚ, musia splniť kodanské kritériá, je dôležité zaviesť doložku, ktorou by sa zabezpečila možnosť prijať opatrenia v prípade vážneho a systematického porušovania základných zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu. Takáto doložka by mala byť rozšírená o základné pracovné normy a normy životného prostredia na podporu a ochranu ľudských práv a zásad trvalo udržateľného rozvoja a na pomoc krajinám dosiahnuť súlad s acquis Spoločenstva.

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 5

Text predložený Komisiou

(5) Od začiatku procesu stabilizácie a pridruženía sa uzatvorili dohody o stabilizácii a pridružení so všetkými dotknutými krajinami západného Balkánu s výnimkou Bosny a Hercegoviny a Kosova³. **V júni 2013 Rada poverila Komisiu začatím rokovaní** o dohode o stabilizácii a pridružení s Kosovom.

---

³ Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

Pozmeňujúci návrh

(5) Od začiatku procesu stabilizácie a pridruženía sa uzatvorili dohody o stabilizácii a pridružení so všetkými dotknutými krajinami západného Balkánu s výnimkou Bosny a Hercegoviny a Kosova³. **V máji 2014 boli ukončené rokovania** o dohode o stabilizácii a pridružení s Kosovom **a v júli 2014 bola dohoda parafovaná.**

---

³ Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 7 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(7a) Novozvolené inštitúcie Bosny a Hercegoviny by mali využiť príležitosť,

ktorú ponúka obnovený politický prístup Únie voči Bosne a Hercegovine, aby uzavreli dohodu o úprave dohody o stabilizácii a pridružení a dočasnej dohody, zohľadňujúc prístupenie Chorvátska k EÚ a zachovávajúc preferenčný tradičný obchod.

Pozmeňujúci návrh 4

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 1

Nariadenie (ES) č. 1215/2009

Článok 2 – odsek 1 – písmeno d

Text predložený Komisiou

*„d) povinnosti krajín a území uvedených v článku 1 **zdržať sa vážneho a systematického porušovania ľudských práv vrátane základných pracovných práv, základných zásad demokracie a právneho štátu.**“*

Pozmeňujúci návrh

*„d) **dodržiavaniu demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd a dodržiavaniu zásady právneho štátu krajinami a územiami uvedenými v článku 1.**“*

POSTUP

Názov	Výnimočné obchodné opatrenia pre krajiny a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pristúpenia k Európskej únii a pozastavenie jeho uplatňovania, pokiaľ ide o Bosnu a Hercegovinu
Referenčné čísla	COM(2014)0386 – C8-0039/2014 – 2014/0197(COD)
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	INTA 3.7.2014
Výbor požiadaný o stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	AFET 3.7.2014
Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko dátum menovania	Cristian Dan Preda 22.9.2014
Prerokovanie vo výbore	24.2.2015
Dátum prijatia	9.3.2015
Výsledok záverečného hlasovania	+: 29 -: 15 0: 21
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Nikos Androulakis, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Bas Belder, Goffredo Maria Bettini, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Aymeric Chauprade, Andi Cristea, Arnaud Danjean, Mark Demesmaeker, Georgios Epitideios, Eugen Freund, Michael Gahler, Richard Howitt, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Afzal Khan, Janusz Korwin-Mikke, Eduard Kukan, Ilhan Kyuchyuk, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Jean-Luc Mélenchon, Tamás Meszerics, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Kati Piri, Andrej Plenkovič, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Alyn Smith, Charles Tannock, Eleni Theocharous, László Tőkés, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Boris Zala
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Nicolas Bay, Reinhard Bütikofer, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Gabrielius Landsbergis, Juan Fernando López Aguilar, Antonio López-Istúriz White, David Martin, Helmut Scholz, Traian Ungureanu, Janusz Zemke
Náhradník (čl. 200 ods. 2) prítomný na záverečnom hlasovaní	Eric Andrieu

POSTUP

Názov	Výnimočné obchodné opatrenia pre krajiny a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pristúpenia k Európskej únii a pozastavenie jeho uplatňovania, pokiaľ ide o Bosnu a Hercegovinu		
Referenčné čísla	COM(2014)0386 – C8-0039/2014 – 2014/0197(COD)		
Dátum predloženia v EP	26.6.2014		
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	INTA 3.7.2014		
Výbor požiadaný o stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	AFET 3.7.2014		
Spravodajca dátum vymenovania	Goffredo Maria Bettini 3.9.2014		
Prerokovanie vo výbore	5.11.2014	24.2.2015	19.3.2015
Dátum prijatia	19.3.2015		
Výsledok záverečného hlasovania	+: -: 0:	31 6 0	
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	William (The Earl of) Dartmouth, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Santiago Fisas Aixelà, Yannick Jadot, Ska Keller, Alexander Graf Lambsdorff, Gabrielius Landsbergis, Bernd Lange, Emmanuel Maurel, Emma McClarkin, Alessia Maria Mosca, Franck Proust, Viviane Reding, Matteo Salvini, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, Iuliu Winkler		
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Bendt Bendtsen, Goffredo Maria Bettini, Victor Boștinaru, Dita Charanzová, Aymeric Chauprade, Danuta Maria Hübner, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Jarosław Wałęsa, Pablo Zalba Bidegain		
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Seb Dance, Jean-Luc Schaffhauser, Marco Valli		
Dátum predloženia	24.3.2015		